

Odpady na cestě do Číny

Když člověk vyhazuje PET lahve nebo papír do barevného kontejneru před domem, často se ptá, co se s těmi věcmi dál děje. Skeptici říkají, že je popeláři sesypou zpět na hromadu a vyvezou na skládku. Šli jsme se tedy podívat, jak je to doopravdy.

Získávání druhotných surovin

Poté, co odpady z kontejnerů na tříděný odpad svozové vozy přivezou na třídící linku začíná ruční třídění. Každý pracovník hází určitou tříděnou složku odpadu do shozů, které ústí přímo do velkých kontejnerů. Zde už se tedy shromažďuje skutečně dotříděná, kvalitní surovina, zbavená všech nežádoucích příměsí. Jendou za čas se slisuje v lisech na velké balíky a ty směřují ke zpracovatelům.

Takto dotříděné plasty se již prodávají jako druhotná surovina. Čím lépe jsou zbaveny všechny nežádoucích příměsí, tím je jejich kvalita, a tedy i cena vyšší. Pokud je surovina kvalitní a podaří se ji dobře prodat, ovlivní to pozitivně náklady odpadového hospodářství obce, či města.

Odpady na cestě do Číny

Mluvíme o zpracovatelích druhotných surovin - kdo to ale je?

Papír roztríděný na noviny, časopisy, kartony, kancelářské papíry atd. odchází do různých papíren, které je používají ve výrobě. Z každé složky vytríděného papíru se vyrábí jiný druh papíru a musí se také jinak zpracovávat. Stačí porovnat noviny a barevný časopis na tuhém lesklém, lakovaném papíru. Obojí je sice papír, zpracování a výsledné výrobky jsou však velmi rozdílné.

Nápojové kartony, které se na lince s papírem také vytrídí, odcházejí do papíren, jež je umějí zpracovat (v Bělé pod Bezdězem nebo Žimrovicích). Tam kartony rozemelou a získají z nich papírovinu, která je velmi kvalitní. Zbytek, obsahující plast a hliníkovou folii, jde buď na skládku, nebo na výrobu paliva. Rozemleté nápojové kartony lze také lisovat na stavební desky, které se používají například jako ztracené bednění.

Největších změn doznalo v posledních letech třídění plastů. Zpočátku byla v kontejnerech na plasty až polovina PET

lahví, protože si lidé pod pojmem plastový odpad představovali vlastně jenom je. Teď už však lidé vědí, že do těchto kontejnerů patří i jiný plast. Celkové množství stoupá a podíl PET lahví v odpadu mírně klesá.

PET lahve jsou rozhodně v současné době hitem odpadového hospodářství, protože je po nich, jako po druhotné surovině, opravdu velká poptávka. Slisované lahve roztríděné podle barev se prodávají až za několik tisíc korun za tunu. Ze Jihočeského kraje jich jde velká část do závodu Silon v Plané nad Lužnicí, kde z nich vyrábějí vlákna. Ta se používají na výrobu koberců, izolačních materiálů nebo netkaných textilií. Velký zájem o vytríděné lahve mají obchodníci z Číny a jihovýchodní Asie, kde nedávno vyrostly velké zpracovatelské kapacity. Proto směřují kamiony s lisovanými PET lahvemi z ČR do západoevropských přístavů, odkud jsou v obrovských námořních kontejnerech odváženy do Číny. Nejlepší zpracovatelé z PET lahví vyrábějí velmi kvalitní vlákno - fleece. Je proto možné, že ta nová „flíska“ z tržnice v sobě má vlákna z PET lahví, které jste před časem hodili do kontejneru.

Ostatní plasty však najdou zpracování také: z fólií (pytlíků a tašek) se opět vyrábějí fólie. Tvrdé obaly od šampónů, různé kosmetiky a jiných výrobků se po dotřídění melou, čistí a dále používají ve výrobě. Většinou nahrazují část panenské suroviny, a tím snižují její spotřebu.

Zajímavá je cesta, kterou absolvuje složka, nazývaná směsný plastový odpad, tedy zbytek po vytrídění ostatních dobře využitelných frakcí. U plastu totiž nelze často rozpoznat, z jakého materiálu je. Přitom zpracování polyesteru, polyethylénu nebo polypropylénu je velmi rozdílné. Podaří-li

se na lince tyto složky rozdělit, mají naději, že je opravdu dobře prodají. Často to však nejde, a pak se směsný plast musí nějak využít. Vyrábějí se z něj výrobky, které možná nejsou na první pohled příliš krásné, ale svou práci zastanou: například zatravnovací dlaždice, „korýtko“ na ukládání kabelů do země, protihlukové stěny nebo třeba i U-rampy. Směsný plast je však někdy tak znečištěn, že se ho nevyplatí ani recyklovat. Pak může posloužit pro výrobu alternativního paliva.

Sklo, o němž jsme se tady zatím moc nezmiňovali, je odváženo přímo do skláren nebo specializovaným úpravcům. Pro jeho dotřídění jsou potřeba linky se zvláštní technologií. Donedávna se v Jihočeském kraji sbíralo sklo jen do zelených kontejnerů. Teď se v některých regionech kraje chystají zavést oddělený sběr barevného a bílé (tedy bezbarvého) skla. Sklárny požadují, abychom jim dodávali sklo vytríděné podle barvy. To je nejjednodušší zařídit tříděním do dvou kontejnerů. Svozové firmy proto rozšiřují síť o kontejnery na bílé sklo.

Co se stane, když se do některé vytríděné komodity dostane, co tam nepatří? Jednoduše řečeno: celá ta práce i vynaložené peníze přijdou vniveč. Odpad je surovina - prodává se dále zpracovatelům, kteří z ní vyrábějí nové výrobky.

Kupující celkem logicky požadují, aby byla surovina co nejkvalitnější. Své výrobky totiž musejí prodat, a opět se na nich požaduje co nejvyšší kvalita. Nežádoucí příměsi však mohou odpad jako surovinu zcela znehodnotit. A proto možná někdy vidíte, jak popeláři vysypávají kontejner s plasty mezi směsný odpad: stačí jeden koš z kuchyně, se kterým byl kdosi líný popojít pár metrů - a PET lahví už není surovina, ale odpad dobrý leda tak na skládku.